



הקדמה – הנניסה אל הקושי והמקומות השליליים

אם כן, רבי נחמן מגלה לנו שאנחנו בעצם טובים, ושגם כשאחרים עושים דברים שנראים לנו רעים – עמוק בתוכם הם בעצם טובים. אז הכול בסדר...

נשמע פשוט, לא?

הכול כל כך פשוט, לכאורה, ובכל זאת, אנחנו מוקפים ברע וסובלים ממנו. אנו מתנהגים באלימות, לפעמים אפילו באכזריות. גם אם עמוק בפנים כולם טובים, הלוא יש בעולם סבל רב.

לכאורה מה שאנו רואים סביבנו הוא בדיוק הפוך מהנקודה הטובה! העולם שועט לכיוון הפוך... גם אם אנו מבינים שהחיפוש אחר טוב הוא הגיוני ונכון, משום מה זה קשה לנו. אנו שוכחים את זה או פוטרם את העניין ב"שטויות רוחניות שלא קשורות לחיים שלי".

"אם הכול כל כך טוב ויפה, למה הכול נראה רע?" אדם יכול לשאול את עצמו. "ואם כל כך טבעי למצוא את הטוב – למה

זה כל כך קשה?"

רגע רגע. לא אמרנו שזה טבעי. זאת האמת הפנימית שלך, אבל זה לא טבעי. זה לא הטבע המכני. הטבע המכני שמוטבע בנו הוא למעשה הפוך לגמרי. הטבע מושך אותנו למטה כדי שנוכל לפרוש את הכנפיים ולעוף מתוך בחירה ומתוך קבלת אחריות – ולא כהליך אוטומטי.

גם כאשר הייתי עמוק בתוך החזרה בתשובה, ואפילו קראתי ולמדתי ליקוטי מוהר"ן (ספרו של רבי נחמן שמאגד את התורות שאמר לתלמידיו), עדיין לא הייתי ממש "מחובר" לדברים. חבריי היו מדברים אתי על 'אזמרה', וזה היה נראה לי טבעי ופשוט. מה הבעיה? שאלתי. לראות טוב, ביג דיל. הרגשתי "בסדר" בסך הכול. נכון, אם היו שואלים אותי ספציפית לגבי תחומים מסוימים בחיים שלי, כנראה שהייתי מודה שהמצב לא מושלם, אבל לא התעסקתי בזה. השתדלתי לראות את הטוב "באופן כללי". לא הסכמתי לתת מקום לכאב שישב מתחת לפני השטח, לתחושת התקיעות שליוותה אותי, זו שהשתדלתי להימנע ממנה ולברוח מפניה באמצעים שונים. רק כעבור שנים – כשהתחלתי להתבודד ולפגוש את הקשיים בתוכי, כשגיליתי שיום אחרי יום אני פוגש בהתבודדות קיר של תסכול, תחושה של חוסר תזוזה – התחלתי להבין על מה הם מדברים. הבנתי שבלי 'אזמרה', בלי לראות את מעט הטוב, אני אבוד. ככל שמעמיקים פנימה ומוכנים לפגוש את הקשיים – מוכרחים דבר מה אשר יאזן את הדברים. מוכרחים לחתור כדי למצוא תקווה גם במקום שנראה אפל וחסר סיכוי. במהלך הדברים נבין נקודה בסיסית מאוד ונתבונן בה: "אֵת זֶה לְעֵמֶת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹקִים" (קהלת ז, יד) זאת אומרת שאם יש

אפשרות לטוב במקום מסוים, גם האפשרות ההפוכה לגמרי קיימת, מעין תמונת ראי של הטוב. אם יש אפשרות להגיע לטוב אדיר ומדהים – חייבת להיות גם אפשרות לבחור בדיוק הפוך.

רבי נתן מספר על שיחה שהייתה לו עם רבי נחמן: "פעם אחת אמר לי – כל מה שאתה רואה בעולם הוא רק בשביל הבחירה, כי כל העולם ומלואו לא נברא רק בשביל הבחירה" (חיי מוהר"ן, אות תקיט).

כל הניסיונות שבאים אלינו בחיים, כל הקשיים, כל העליות וכל הירידות – תפקידם אחד, לאפשר לנו את הבחירה. לספק לנו את כר האפשרויות האינסופי, שבו בסופו של דבר אנחנו בוחרים בחירות סופיות המנווטות את חיינו אל עבר חוף המבטחים הטוב, או חס ושלום, מרסקות אותנו שוב ושוב אל מציאות שנראית לנו נוקשה ולא מתפשרת.

הרמח"ל (רבי משה חיים לוצאטו זכר צדיק לברכה, מגדולי המקובלים, חי באיטליה ובהולנד ונקבר בישראל) כתב בספרו "דרך השם": "ואולם צריך שיהיה זה בבחירתו ורצונו, כי אילו היה מוכרח במעשיו להיות בוחר על כל פנים בשלימות, לא היה נקרא באמת בעל שלימותו, כי איננו בעליו, כיון שהוכרח מאחר לקנותו, והמקנהו הוא בעל שלימותו, ולא היתה הכונה העליונה מתקיימת" (חלק א, פרק ג – במין האנושי).

הרמח"ל מסביר שאלו היינו מוכרחים לבחור בטוב, זאת לא הייתה בחירה. אילו האפשרות של הטוב הייתה זוהרת כל כך ופשוטה כל כך, בלי כוחות המתנגדים לה – זאת לא הייתה בחירה אמיתית.

כדי לאפשר לנו בחירה חופשית, נולדנו עם נקודות טובות